

NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Rat podigao cene nafte 20, a prirodnog gasa skoro 70 odsto

FT: Rat u Iranu - Test izdržljivosti tržišta nafte
Kataru će trebati najmanje mesec dana da
normalizuje proizvodnju LNG-a
Janković (MOL): Još sprovodimo dubinsku analizu
poslovanja NIS

SADRŽAJ

NAFTA

Rat podigao cene nafte 20, a prirodnog gasa skoro 70 odsto [OVDE](#)

IEA: Dugotrajni poremećaji u snabdevanju mogli bi da uvedu globalno tržište nafte u deficit..... [OVDE](#)

OPEC zbog Irana povećava proizvodnju..... [OVDE](#)

Kako će rat u Zalivu uticati na evropsku energetiku? [OVDE](#)

FT: Rat u Iranu - Test izdržljivosti tržišta nafte [OVDE](#)

Kina obustavila izvoz dizela i benzina, ruska nafta spasava indijske rafinerije ... [OVDE](#)

Bloomberg: SAD na neodređeno izuzimaju nemački Rosneft od sankcija [OVDE](#)

Bivši ministri traže promenu naftne politike Britanske vlade [OVDE](#)

Rusija Mađarskoj garantuje isporuke nafte i gasa po dogovorenim cenama..... [OVDE](#)

Azerbejdžan će udvostručiti kapacitete za preradu nafte na Mediteranu [OVDE](#)

UNKS: Kretanje cena nafte Brent..... [OVDE](#)

PRIRODNI GAS

Kataru će trebati najmanje mesec dana da normalizuje proizvodnju LNG-a..... [OVDE](#)

Gazprom povećao izvoz preko Turskog toka..... [OVDE](#)

Aramco počeo sa eksploatacijom velikog polja sa gasom iz škriljaca..... [OVDE](#)

Alijev: Za godinu dana broj kupaca našeg gasa povećao se sa 12 na 16 [OVDE](#)

REGION

Janković (MOL): Još sprovodimo dubinsku analizu poslovanja NIS..... [OVDE](#)

MOL: Naknade JANAF-a neopravdano visoke [OVDE](#)

JANAF: Poređenje MOL-a nema smisla [OVDE](#)

Rafinerija Brod u dubiozi 40 miliona evra [OVDE](#)

Crna Gora: Prikupljeno 12,5 miliona evra za rezerve nafte [OVDE](#)

Crude Oil Brent, MAR 06, 2026 – 08.46 GMT – 88.94 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

NIKADA LAKŠE DO UŠTEDA

SA NAMA NA PUTU
PROGRAM LOJALNOSTI

PREUZMI APLIKACIJU ZA ANDROID TELEFON

DO **6** din/l

UČLANI SE BESPLATNO ONLINE!

NIS PETROL

Rat podigao cene nafte 20, a prirodnog gasa skoro 70 odsto

Sukob SAD i Izraela sa Iranom i proširenje neprijateljstva na ceo Bliski istok cena sirove nafte marke Brent povećana je 20 odsto, a referentna evropska cena prirodnog gasa Dutch TTF gas porasla je za skoro 70 odsto, prenele su **agencije**.

Glavni problem je faktičko zatvaranje Ormuskog moreuza kojim prolazi oko 25 odsto nafte u globalnoj trgovini pomorskim rutama i 20 odsto globalne trgovine LNG-a. Uz to QatarEnergy, treći svetski izvoznik LNG-a, je zbog napada na njihovo glavno postrojenje za izvoz Ras Lafan 4. marta proglasio "višu silu" za svoje isporuke.

Na sve to Saudi Aramco je, takođe, posle napada zatvorio svoju najveću rafineriju Ras Tanura, koja je ujedno i deo izvoznog terminala.. Ovo zatvaranje uklanja više od pola miliona barela dnevno rafinisanih proizvoda - prvenstveno dizela i mlaznog goriva - sa tržišta koje je već uzdrmano.

Iako nije pravno zatvoren zvaničnom međunarodnom blokadom, Ormuski moreuz je efikasno zatvoren za komercijalni saobraćaj zbog

aktivnih vojnih operacija i ozbiljnih bezbednosnih pretnji.

Brodski saobraćaj je opao za približno 90 odsto u poređenju sa prošlom nedeljom.

Iranski korpus islamske revolucionarne garde (IRGC) je upozorio komercijalne brodove navodeći da bi svaki brod koji pokuša da prođe mogao biti napadnut.

Više od 200 tankera i teretnih brodova trenutno je usidreno sa obe strane moreuza, jer ne mogu bezbedno da prođu.

Brent se pre početka rada prodavao za 70 dolara po barelu, a u četvrtak je koštao 84,15 dolara. Referentna cena Dutch TTF gas je u istom periodu povećana sa 32,22 evra po megavat-satu (MWh) na 53,79 evra.

Jorge Leon, viši potpredsednik kompanije Rystad Energy, izjavio je da otprilike jedna petina globalne ponude nafte prolazi kroz Ormuski moreuz, što znači da su tržišta više zabrinuta zbog toga da li se bareli mogu kretati nego zbog slobodnih kapaciteta na papiru.

Natasha Kaneva, šefica globalne strategije za

robe u kompaniji J.P. Morgan, smatra da destabilizacija režima u regionu obično dovodi do značajnog skoka cena nafte, u proseku 76 odsto

od početka do vrhunca.

To sugeriše da je moguće da će se trenutni rast i dalje nastaviti, rekla je ona.

IEA: Dugotrajni poremećaji u snabdevanju mogli bi da uvedu globalno tržište nafte u deficit

Dugotrajni poremećaji u snabdevanju izazvani ratom između SAD i Irana mogli bi da dovedu globalno tržište nafte u deficit, saopštila je 5. marta **Međunarodna agencija za energetiku (IEA)**.

Agencija je saopštila je da prati situaciju na Bliskom istoku nakon izbijanja rata 28. februara, uključujući implikacije bilo kakvog trajnog poremećaja u protoku energije kroz strateški moreuz Ormuz. Navela je da je globalno tržište nafte u značajnom suficitu od početka 2025. godine i da se očekuje da će globalna ponuda „daleko premašiti potražnju 2026. godine“.

Ali je upozorila da bi dugotrajni poremećaj u snabdevanju u Bliskoistočnom zalivu „mogao da dovede tržište u deficit“.

Saobraćaj kroz moreuz Ormuz ostaje gotovo paralizovan nakon što je Iran početkom nedelje rekao brodovima da im nije dozvoljen tranzit. Najmanje osam komercijalnih brodova je od tada napadnuto u vodama oko moreuza.

IEA je saopštila da je prosečno 20 miliona barela sirove nafte dnevno tranzitiralo kroz Ormuski moreuz u 2025. godini - oko 25 odsto svetske pomorske trgovine naftom. Napomenula je da njene zemlje članice drže više od 1,2 milijarde barela javnih rezervi nafte za vanredne situacije, sa dodatnih 600 miliona barela rezervi koje drže kompanije pod vladinim obavezama, a koje se mogu plasirati na tržište ako je potrebno.

Međutim, agencija je upozorila da bi svaki produženi gubitak proizvodnje iz katarskog

postrojenja Ras Lafan mogao značajno pogoršati zategnutost ponude i potražnje na globalnom tržištu tečnog prirodnog gasa (LNG).

Proizvodnja je tamo obustavljena nakon napada 2. marta. Ras Lafan je proizveo 112 milijardi kubnih metara LNG-a u 2025. godini, zajedno sa 300.000 barela dnevno LPG-a i 180.000 barela dnevno kondenzata.

OPEC zbog Irana povećava proizvodnju

Saudijska Arabija, Rusija i šest drugih članica OPEC+ objavile su veće nego očekivano povećanje proizvodnje nafte od 206.000 barela dnevno za april usred eskalacije tenzija u Iranu, prenosi **Brussetimes**.

Odluka je donea dan pre napada na Iran.

OPEC tvrdi da je odluka grupe imala za cilj uravnoteženje tržišta, iako nije bilo direktnog pominjanja sukoba u Iranu.

Stručnjaci su predvideli povećanje od 137.000 barela dnevno, što znači da je konačna brojka premašila očekivanja. Međutim, analitičari

sugerišu da je malo verovatno da će ovaj porast ublažiti zabrinutost zbog rasta cena nafte.

„Ovo je signal, a ne rešenje. Ako nafta ne može

da teče kroz Ormuz, dodatnih 206.000 barela dnevno čini vrlo malo da smiri tržište“, rekao je Jorge Leon, analitičar u Rystad Energy.

Kako će rat u Zalivu uticati na evropsku energetiku?

Evropa je daleko manje zavisna od nafte i tečnog prirodnog gasa iz Zaliva nego Kina, Indija, Japan ili Južna Koreja, ali nije izolovana, prenosi **Bruegel**.

Ako se priliv LNG-a preko Ormuskog moreuza smanji, globalna dostupnost na spot tržištu se odmah smanjuje. Evropa bi tada bila primorana da se takmiči sa azijskim kupcima za fleksibilne terete na spot tržištu – nešto što se videlo tokom energetske krize 2021-2023.

Ovo bi podiglo cene gasa u Evropi, posebno zato što je Evropa započela 2026. godinu sa mnogo nižim nivoima skladištenja gasa nego prethodnih godina: 46 milijardi kubnih metara (bcm) krajem februara 2026. godine, u poređenju sa 60 bcm u 2025. i 77 bcm u 2024. godini.

Operacije dopunjavanja skladišta mogle bi biti poremećene, što bi stvorilo pritisak na troškove industrije za energiju u Evropi. Više cene gasa utiču na cene električne energije i industrijske marže, posebno za sektore koji intenzivno koriste gas.

Ako cene nafte i gasa porastu istovremeno, zamena će biti teža, što bi potencijalno moglo da izazove obnovljenu potražnju za ugljem i pritisak na uštede na strani potražnje. Ostvarivanje cilja Evrope da smanji troškove energije za industriju – pitanje koje je u srži zabrinutosti lidera EU oko konkurentnosti – moglo bi postati komplikovanije.

Ako to već nisu učinili, evropski kreatori politike trebalo bi da pripreme planove za nepredviđene situacije u slučaju dužeg zastoja na Bliskom istoku.

Što se tiče gasa, Evropska komisija treba da koordinira sa vladama EU o merama bezbednosti snabdevanja koje će biti sprovedene u slučaju

ogromnog skoka cena ili nestašice. To bi moglo da uključuje: i) praćenje tržišta tečnog prirodnog gasa kako bi se razumeo obim svakog mogućeg preusmeravanja tereta ka Aziji i sprovođenje svih mogućih opcija za obezbeđivanje bezbednosti snabdevanja; ii) pripremu strategije EU za smanjenje potražnje za gasom; iii) koordinisanje operacije punjenja skladišta gasa u narednim mesecima, kako bi se osigurala isplativost i bezbednost snabdevanja za sledeću zimu (za koju punjenje počinje na proleće).

FT: Rat u Iranu - Test izdržljivosti tržišta nafte

Većina trgovaca se, čini se, kladila samo na skromnu verovatnoću velikih poremećaja na tržištu nafte ukoliko izbije rat u Iranu, prenosi **Financial Times**.

Čak i dok su se tenzije nedavno pojačavale, prosečna cena sirove nafte marke Brent u februaru je bila manja od 70 dolara. Uprkos snažnom nagomilavanju optimističkih

spekulativnih pozicija zauzetih na tržištima fjučersa, to je bilo znatno ispod prosečne cene od 80 dolara u realnom iznosu u poslednjih deset godina.

Ali te pretpostavke će uskoro biti testirane. Tokom 12-dnevnog rata između Izraela i Irana u junu 2025. godine, cene nafte Brent su nakratko skočile iznad 80 dolara, pre nego što su se vratile na predratni nivo u roku od dve nedelje. Ali to je bio izuzetno kratak sukob sa ograničenim ciljevima.

Trenutni rat je veoma drugačiji i već je eskalirao, sa iranskim napadima na američke saveznike širom regiona. Vašington je promenu režima postavio kao eksplicitni cilj. A nakon ubistva vrhovnog vođe Irana, sukob je ušao u mnogo nepredvidljiviju i opasniju fazu.

Naftne bušotine su previše raštrkane da bi bile dobre vojne mete, ali centri za preradu i terminali za utovar tankera su mnogo ranjiviji. Iranski izvoz

sirove nafte ispod 2 miliona barela dnevno (b/d) čini manje od 2% globalnih zaliha nafte, tako da bi njihov gubitak bio podnošljiv u kratkom roku.

Procenjuje se da druge članice OPEC-a imaju rezervne kapacitete od preko 3 miliona b/d, koji bi mogli biti iskorišćeni za zamenu izgubljenog izvoza iz Irana. Ali skoro svi rezervni kapaciteti OPEC-a nalaze se u zemljama oko Zaliva, tako ranjivim u slučaju dalje eskalacije.

Najveći rizik proizilazi iz produženog prekida tankerskog saobraćaja kroz Ormuski moreuz, koji opslužuje oko 20% svetske ponude.

Saudijska Arabija može preusmeriti deo, ali ne sav svoj izvoz iz Zaliva u Crveno more koristeći cevovod Istok-Zapad preko Arabijskog poluostrva. UAE takođe mogu da zaobiđu moreuz za deo izvoza koristeći cevovod Habšan-Fudžejra do Omanskog zaliva. Međutim, moreuz opslužuje sav pomorski izvoz iz Iraka, Kuvajta i manjih proizvođača iz Zaliva.

**LETNJA
PUTOVANJA
UZ UŠTEDU!**

Uz LUKOIL karticu i aplikaciju štediš i na putovanju!

Pored Srbije, super popusti te čekaju i na LUKOIL stanicama u Rumuniji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Crnoj Gori i Severnoj Makedoniji. Sa LUKOIL-om si svuda kao kod kuće!

LUKOIL

UVEK U POKRETU!

Kina obustavila izvoz dizela i benzina, ruska nafta spasava indijske rafinerije

Kina je svojim kompanijama naložila da zaustave izvoz dizela i benzina, dok se Indija okreće ruskoj nafti, preneo je **Bloomberg**.

Kineska vlada je poručila najvećim rafinerijama nafte u zemlji da obustave izvoz dizela i benzina, jer eskalacija sukoba u Persijskom zalivu ometa dolazak sirove nafte iz jednog od najvećih svetskih proizvodnih regiona.

Zvaničnici Nacionalne komisije za razvoj i reforme, vodećeg ekonomskog planera zemlje, sastali su se sa rukovodiocima rafinerija i usmeno

pozvali na privremenu obustavu isporuka rafiniranih proizvoda koja bi počela odmah, prema rečima ljudi upoznatih sa ovom temom.

Od rafinerija je zatraženo da prestanu sa potpisivanjem novih ugovora i da pregovaraju o otkazivanju već dogovorenih isporuka, rekli su izvori. Izuzetak je napravljen za mlazno i gorivo za preookeanske brodove, koje se čuva u carinskim skladištima, i isporuke Hong Kongu i Makau.

Kina ima ogroman sektor rafinerija, ali veliki deo njene proizvodnje usmerava se na

zadovoljavanje domaće potražnje, što znači da nije ključni dobavljač za Aziju. Međutim, ograničenja odražavaju napore širom regiona zavisnog od uvoza da se da prioritet domaćim potrebama dok se kriza na Bliskom istoku produbljuje.

Pošto praktično nema nafte ili goriva koji izlaze iz Persijskog zaliva otkako su američki i izraelski napadi počeli tokom vikenda, rafinerije od Japana do Indonezije i Indije počele su da smanjuju stope proizvodnje i obustavljaju izvoz.

Indija, koja uvozi 90 odsto nafte, donela je krajem godine odluku da smanji uvoz ruskih barela zbog pregovora sa SAD. Brodovi natovareni ruskom naftom krenuli su put Indije, jer je zemlja prinuđena da nadoknadi gubitak sirovine zbog nestabilnosti na Bliskom istoku.

Agencija je objavila da se najmanje dva broda sa prvobitnim odredištem u istočnoj Aziji sada nalaze na putu ka Indiji. Dva plovila nose oko 1,4 miliona nafte tipa Ural.

Bloomberg: SAD na neodređeno izuzimaju nemački Rosneft od sankcija

Sjedinjene Američke Države će izuzeti nemačku jedinicu kompanije Rosneft od sankcija protiv ruskog naftnog giganta na neodređeno vreme, javlja **Bloomberg** pozivajući se na izvor upoznat sa odlukom.

Izvor, koji je za agenciju govorio pod uslovom anonimnosti, rekao je da Kancelarija za kontrolu strane imovine američkog Ministarstva finansija

(OFAC) planira da objavi odluku danas, iako vreme objave može da se promeni.

Imovina nemačkog ogranka ruske kompanije, koju je Berlin zaplenio nakon početka rata u Ukrajini 2022. godine bila je pod neizvesnim statusom, otkako su sankcije uvedene protiv matične kompanije krajem prošle godine.

Bivši ministri traže promenu naftne politike Britanske vlade

Grupa od osam bivših ministara energetike napisala je premijeru Kiru Starmeru pismo pozivajući na zaokret politike o nafti i gasu u Severnom moru, prenosi **GB News**.

U zajedničkom pismu, bivši ministri su izrazili „duboku zabrinutost“ zbog kontinuiranog pada domaće proizvodnje ugljovodonika.

„Prerano smanjenje domaće proizvodnje nije prvenstveno rezultat geologije, već političkih odluka koje donose i laburistička i konzervativna vlada. Energetska bezbednost je nacionalna

bezbednost. Bez hitne reforme postaćemo sve više zavisni od uvezenog tečnog prirodnog gasa“, kaže se u pismu grupe.

Bivši ministri su u svojoj prepisci izneli tri glavna zahteva vladi. Što skorije ukidanje poreza na profit od energije (poreza na neočekivani ili ekstraprofit) koji se naplaćuje proizvođačima nafte i gasa, ukidanje zabrane izdavanja novih licenci za istraživanje u Severnom moru i odobrenju razvoja dva velika nova polja ugljovodonika, Rouzbenk i Jackdaw.

Rusija Mađarskoj garantuje isporuke nafte i gasa po dogovorenim cenama

Mađarska je dobila garancije od Rusije da će se isporuke nafte i prirodnog gasa nastaviti po "nepromenjenim cenama", rekao je mađarski ministar spoljnih poslova Peter Szijarto nakon razgovora sa ruskim predsednikom Vladimirom Putinom, prenosi **Interfax**.

"Szijarto je u Moskvi objavio da je Mađarska dobila garanciju od Rusije da će nastaviti da isporučuje potrebne količine prirodnog gasa i sirove nafte po nepromenjenim cenama, uprkos globalnoj energetskej krizi", napisao je portparol mađarske vlade Zoltan Kovach na X.

On je citirao Szijarta koji je rekao da je rad

naftovoda Družba i gasovoda Turski tok "od ključne važnosti za energetske bezbednost Mađarske". Szijarto je takođe rekao da je Budimpešta "pojačala zaštitu ovih gasovoda".

Mađarska i Rusija su se, kako je rekao Kovach, takođe "saglasile da traže alternativna transportna rešenja" za isporuke energije ako dođe do poremećaja trenutnih ruta.

"Uvek smo ispunjavali svoje obaveze, koliko god je to zavisilo od nas, i nameravamo i spremni smo da to učinimo. Ne zavisi sve od nas, ali smo uvek bili pouzdani dobavljači", rekao je Putin.

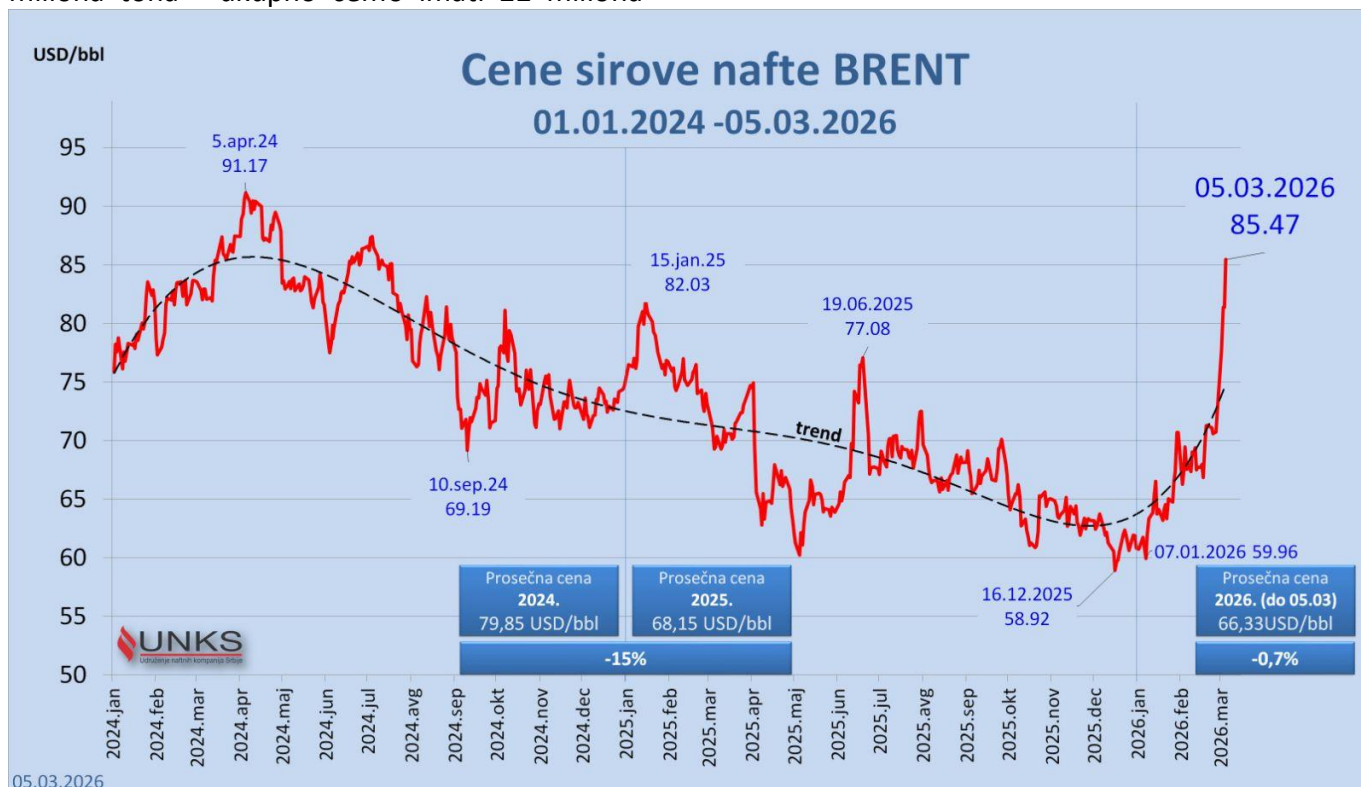
Azerbejdžan će udvostručiti kapacitete za preradu nafte na Mediteranu

Azerbejdžan će skoro udvostručiti svoj kapacitet za preradu nafte u mediteranskom regionu na 22 miliona tona godišnje akvizicijom imovine u Italiji, rekao je predsednik Azerbejdžana Ilham Alijev, prenosi **Interfax**.

"Među važnim dostignućima za nas je i akvizicija dve rafinerije u Italiji ukupnog kapaciteta od 10 miliona tona. Ako tome dodamo ono što već imamo na turskoj egejskoj obali - rafineriju od 12 miliona tona - ukupno ćemo imati 22 miliona

tona kapaciteta rafinerija u mediteranskom i egejskom regionu, što će definitivno pomoći u obezbeđivanju održivih zaliha naftnih proizvoda. Hiljade benzinskih stanica su takođe deo sporazuma", rekao je Alijev.

Državna naftna kompanija SOCAR potpisala je ugovor o kupovini 98,82% akcija kompanije Italiana Petroli od firme API Holding u septembru 2025. godine. Sporazum još nije zaključen.

PREUZMI **MOL MOVE** APLIKACIJU!

Pogodnosti nivoa koji postigneš
traju 12 meseci.

molmove.rs

Kataru će trebati najmanje mesec dana da normalizuje proizvodnju LNG-a

Kataru će biti potrebno najmanje mesec dana da se vrati na prethodni obim proizvodnje LNG-a nakon obustave rada nacionalne naftne i gasne kompanije QatarEnergy, objavio je **Reuters**, pozivajući se na izvore.

QatarEnergy obavestio je ranije svoje kupce da im zbog "više sile" neće isporučivati LNG, a isto je uradio i Petronet LNG, glavni snabdevač LNG-a za Indiju.

Prema izvorima, postrojenju firme QatarEnergy u Ras Lafanu biće potrebno najmanje dve nedelje da ponovo pokrene proizvodnju, a najmanje još dve nedelje biće potrošene na obnavljanje prethodnih kapaciteta.

Katar je treći najveći izvoznik LNG-a na svetu. Industrijski klaster Ras Lafan, koji se sastoji od glavnih kapaciteta za utečnjavanje gasa, skladištenje i transport, nalazi se na severu zemlje, oko 80 kilometara od Dohe. Infrastruktura postrojenja obuhvata 14 LNG linija ukupnog kapaciteta od oko 77 miliona tona godišnje.

Odluka firme Petronet LNG, vodećeg uvoznika LNG-a za Indiju da proglasi "višu silu" za isporuke mogla bi dovesti do smanjenja isporuka industriji, objavio je list Indian Express, pozivajući se na svoje izvore.

Zbog očekivanog nedostatka zaliha iz Katara, indijske kompanije za distribuciju gasa poput GAIL-a smanjuju snabdevanje industrijskih pogona. Ukoliko se situacija pogorša, može se razmotriti dalja optimizacija snabdevanja određenih industrija sposobnih za rad na alternativnim gorivima.

"Brodovi trenutno ne mogu bezbedno da prođu kroz Ormuski moreuz do Ras Lafana, luke za utovar LNG-a kompanije QatarEnergy, navodi se u saopštenju firme Petronet LNG.

Petronet LNG ima dugoročne ugovore za kupovinu 8,5 miliona tona katarskog LNG-a godišnje. Takođe kupuje dodatni LNG od Katara na spot tržištu. Ukupno, Indija uvozi približno 27 miliona tona LNG-a godišnje iz različitih izvora, od čega više od polovine dolazi iz regiona Zaliva.

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

Gazprom povećao izvoz preko Turskog toka

Gazprom je povećao izvoz gasa preko evropske rute Turskog toka za 4,5% u periodu januar-februar, prema proračunima RIA Novosti zasnovanim na podacima Evropske mreže operatora sistema za prenos gasa (ENTSOG), prenosi **Oreanda-news.com**.

Isporuke gasa preko tačke Strandža 2 – Malkohlar, koja se nalazi na bugarsko-turskoj

granici, iznosile su 3,25 milijardi kubnih metara od 1. januara do 28. februara. To je 4,5% više nego u istom periodu prošle godine.

Istovremeno, u februaru je izvoz gasa u ovom pravcu smanjen za 12% u odnosu na mesečni period i za 2% u odnosu na isti period prošle godine, na 1,52 milijarde kubnih metara.

Aramco počeo sa eksploatacijom velikog polja sa gasom iz škriljaca

Saudi Aramco zvanično je objavio početak proizvodnje gasa iz škriljaca na polju Jafurah, prekretnicu za projekat koji je prošao kroz godine inkubacije, odražavajući rane godine američkog buma škriljaca, prenosi **Reuters**.

Aramco nastavlja sa megaprojektom dobijanja prirodnog gasa iz škriljaca nedaleko od džinovskog naftnog polja Ghavar koji bi mogao povećati prihode kraljevine Saudijska Arabija za milijarde dolara u narednim godinama.

U projekat je uključila američke i kineske firme, kao sto su Halliburton i Sinopec koja su angažovale naprednu opremu za bušenje i eksploataciju.

Kraljevina je smanjila obim svojih futurističkih projekata i i revidirala planove za povećanje proizvodnje nafte, ali je Aramco povećao svoje ciljeve za proizvodnju gasa uz investiciju vrednu 100 milijardi dolara.

Polje Jafurah, za koji se procenjuje da sadrži 229 biliona standardnih kubnih stopa sirovog gasa i 75 milijardi barela kondenzata, potencijalno je najveće nalazište škriljastog gasa van SAD.

Decenijama je Saudijska Arabija sagorevala deo svoje najvrednije imovine - sirove nafte - da bi podsticala razvoj. Sada, sa manje od pet godina da ispuni agendu „Vizija 2030“ prestolonaslednika Mohameda bin Salmana za diverzifikaciju ekonomije zavisne od nafte, pritisak je da se ta tečna goriva zamene gasom.

„Jafurah nije samo veliko gasno polje: to je strateška platforma koja podržava šire ambicije rasta Kraljevine u ključnim sektorima, uključujući

energetiku, veštačku inteligenciju i glavne industrije poput petrohemijske“, saopštio je Aramco.

U svom saopštenju kompanija je navela da očekuje da će ekspanzija gasa generisati dodatne operativne novčane tokove od 12 do 15 milijardi dolara u 2030. godini.

Alijev: Za godinu dana broj kupaca našeg gasa povećao se sa 12 na 16

Predsednik Azerbejdžana Ilham Alijev izjavio je da zemlja gas sada isporučuje u 16 zemalja, u poređenju sa 12 godinu dana ranije, što Azerbejdžan čini vodećom zemljom u svetu po broju država koje dobijaju njegov gas iz gasovoda, prenosi caucasuswatch.de.

Na 12. Ministarskom sastanku Savetodavnog odbora za Južni gasni koridor i 4. Ministarskom sastanku Savetodavnog odbora za zelenu energiju u Bakuu on je naveo da su se isporuke gasa proširile i van Evrope, sa 1,5 milijardi kubnih metara isporučenih Siriji kako bi se ublažila nestašica električne energije. Sastanku je prisustvovao i Dan Jergensen, komesar EU za energetiku i stanovanje.

Predsednik je podvukao da diverzifikacija ostaje neophodna ne samo za potrošače već i za proizvođače.

Alijev je izjavio da je Azerbejdžan počeo da isporučuje gas Nemačkoj i Austriji, čime se broj zemalja članica EU koje dobijaju azerbejdžanski gas povećava na deset. Naglasio je da, iako se očekuje da će proizvodnja rasti u narednim godinama, neophodno je proširenje transportne infrastrukture, jer koridor trenutno radi punim kapacitetom.

Njavio je da se očekuje da će proizvodnja iz dubokog gasnog polja ACG početi ove godine, dok će puni razvoj polja Apšeron i druga faza polja Umid dodatno povećati proizvodnju. Nova faza gasnog polja Šah Deniz trebalo bi da počne sa proizvodnjom 2028. godine. Prema njegovim rečima, ovi razvoji bi mogli da generišu dodatnih 10 do 15 milijardi kubnih metara gasa u vršnoj proizvodnji.

Dan Jergensen, komesar EU za energetiku i stanovanje, naglasio je tri prioriteta: energetska bezbednost, čistu tranziciju i regionalnu povezanost. Podsetio je da je gas počeo da teče

iz Azerbejdžana u Evropu kroz Južni gasni koridor 2020. godine i da je nakon početka rata Rusije i Ukrajine EU intenzivirala napore za diverzifikaciju.

Od kraja 2020. godine, Trans-jadranski gasovod je isporučio više od 50 milijardi kubnih metara kaspiskog gasa u Evropu.

Izjavio je da je zavisnost EU od ruskog gasa pala sa 45% u 2022. na 12% u 2025. godini i da će se dalje smanjivati. Snabdevanje gasom iz Azerbejdžana, naglasio je, ostaće okosnica evropske energetske bezbednosti, koja će EU nastaviti da bude pouzdan kupac.

Janković (MOL): Još sprovodimo dubinsku analizu poslovanja NIS

Generalni direktor MOL Srbija Milenko Janković kaže da su u toku pregovori za kupovinu Naftne industrije Srbije i istakao da je situacija sa NIS-om prilika da MOL poveća učešće na tržištu naftnih derivata u Srbiji i time proširi svoj uticaj, prenosi **Tanjug**.

Janković je istakao da je MOL, nakon američkih sankcija NIS-u, duplirao svoj uvoz na tržište Srbije i povećao skladišne kapacitete.

"Cela ova transakcija nam prosto dođe kao jedna normalna stvar u kojoj želimo da proširimo svoj uticaj na tržištu nafte i naftnih derivata u Srbiji. To će doneti kratkoročne efekte u smislu rešavanja ove situacije sa NIS-om, odnosno strukture vlasništva, ali i dugoročne efekte kroz saradnje među rafinerijama i infrastrukturnu mrežu", rekao je Janković na panelu "Energetika 4.0: Transformacija sistema za održivu ekonomiju" na Kopaonik biznis forumu.

On je istakao da bi na taj način došlo do sinergije

u oblasti logistike, proizvodnje i lanca snabdevanja.

Janković tvrdi da MOL još sprovodi dubinsku analizu poslovanja NIS-a i da očekuju da transakcija o preuzimanju ruskog vlasništva u toj kompaniji bude gotova u ugovorenom roku, odnosno do 24. marta.

Janković je istakao da odluka o transakciji nije u nadležnosti mađarske kompanije. "Očekujemo i nadamo se da će OFAC odobriti transakciju, ali ne možemo potvrditi", rekao je on.

Ocenio je da se transakcija odvija brzim tempom. "Sve smo pokrenuli krajem prošle godine, odnosno početkom ove godine. U međuvremenu čekamo odobrenja OFAC-a i dubinsku analizu NIS-a", rekao je Janković. Na pitanje da li se kriza na Bliskom istoku reflektuje na snabdevenost naftnim derivatima, Janković kaže da se to za sad ne oseća, ali i da je još uvek rano o tome govoriti.

MOL: Naknade JANAF-a neopravdano visoke

MOL tvrdi da su tranzitne naknade koje naplaćuje hrvatski operator naftovoda JANAF višestruko više u poređenju sa drugim evropskim rutama, prenosi **Ekipija** saopštenje mađarske kompanije. MOL i njena slovačka podružnica Slovnaft podneli su zvaničnu žalbu Evropskoj komisiji, optužujući JANAF za zloupotrebu dominantnog položaja. Prema navodima MOL-a, JANAF trenutno naplaćuje više od tri puta veću tranzitnu taksu u odnosu na operatera naftovoda Transalpine Pipeline (TAL), koji transportuje sirovu naftu iz Trsta preko Austrije do Nemačke.

Hrvatska tarifa je, kako se ističe, više od jedan i po puta veća od naknade koju primenjuje ukrajinski operator Ukrtransnafta, iako se transport kroz Ukrajinu odvija u ratnim uslovima i uz povećane infrastrukturne rizike. MOL dodatno naglašava razliku u strukturi troškova. Kopneni transport preko Ukrajine omogućava isporuku sirove nafte direktno od proizvođača bez dodatnih pomorskih troškova, dok se nafta koja stiže u luku Omišalj doprema tankerima iz zemalja poput Libije, Saudijske

Arabije, Kazahstana i Norveške.

To, prema procenama kompanije, podrazumeva dodatni trošak pomorskog transporta od 20 do 25 dolara po toni, čime hrvatska ruta postaje još skuplja.

Kompanija navodi i da je 2022. godine, nakon izbijanja rata u Ukrajini, JANAF povećao transportne naknade za više od 70 odsto, dok, kako tvrde, kod drugih operatora nije zabeležen sličan rast.

Uporedni pregled naknada po toni na 100 kilometara pokazuje značajne razlike. Naftovod Baku–Tbilisi–Džejhan naplaćuje oko 1,2 dolara, mađarska deonica MOL-a od ukrajinske granice do Rafinerije Dunav 1 dolar, isto koliko i ruski Transneft na relaciji Samara–beloruska granica. TAL na relaciji Trst–Beč naplaćuje oko 1,4 dolara, dok Ukrtransnafta za transport od beloruske do mađarske granice naplaćuje 3,4 dolara.

Nasuprot tome, JANAF za deonicu od Hrvatske do mađarske granice naplaćuje 5,3 dolara po toni na 100 kilometara.

Iz MOL-a navode i da trenutno ne postoji

potpisan ugovor sa JANAF-om, te da se isporuke odvijaju bez formalno regulisanog sporazuma. Mađarska kompanija ističe da pokušava da postigne novi dogovor, ali ocenjuje da hrvatska strana zloupotrebljava svoju poziciju ne nudeći transport po, kako navode, tržišno utemeljenim cenama.

U vezi sa žalbom MOL tvrdi da JANAF blokira tranzit ruske sirove nafte koja se prevozi morem,

JANAF: Poređenje MOL-a nema smisla

MOL grupa intenzivira svoje napade na JANAF kroz niz javnih nastupa, pokušavajući da stvori privid opravdanja za sopstveni uvoz ruske nafte sa popustom, od koje godišnje ostvaruje oko milijardu evra dodatne dobiti, kaže se u saopštenju **hrvatske kompanije**. Što se tiče najnovijih navoda o tranzitnim naknadama, JANAF je dužan da javnosti predstavi činjenice. Diskusija o ceni „po toni na 100 kilometara“ promašuje poentu jer je JANAF 2,3 puta kraći od ruskog cevovoda Družba. Kupac kupuje tone nafte isporučene na odredište, a ne tone po kilometru cevovoda. Jedini relevantni kriterijum je ukupna cena transporta po toni, naveo je JANAF.

Prema ovom kriterijumu, transport nafte preko

uprkos tome što su takve pošiljke dozvoljene za kompaniju i pod sankcijama EU i SAD.

Prema MOL-u, JANAF je naveo dalje pravne istrage kako bi utvrdio legalnost MOL-ove ruske pošiljke. MOL karakteriše ovaj potez kao odbijanje da se omogući pristup kritičnoj infrastrukturi i zloupotrebu dominantnog položaja.

JANAF-a je približno tri puta jeftiniji po toni nego transport preko cevovoda Družba. Ovo je poređenje koje ima tržišnog smisla, dodala je kompanija.

Razlika u ukupnoj ceni sirove nafte ne proizilazi iz transporta, već iz činjenice da je ruska sirova nafta oko 30% jeftinija od neruske sirove nafte. Cevovodni transport doprinosi samo nekoliko procenata ukupnoj ceni nafte i nije odlučujući faktor, smatra JANAF.

Hrvatska kompanija smatra da je legitimno postaviti ključno pitanje: da li je prioritet bezbednost i diverzifikacija snabdevanja Mađarske i Slovačke ili maksimiziranje MOL-ovog profita na osnovu snižene cene ruske nafte?

Rafinerija Brod u dubiozi 40 miliona evra

Rafinerija nafte Brod nastavila je da gomila gubitke i u prošloj godini koju je završila u minusu od čak 80 miliona konvertibilnih maraka, prenosi **Ekapija**.

Finansijski izveštaj ovog preduzeća pokazuje da je dubioza u kojoj se godinama nalazi nastavljena i u 2025.

U odnosu na 2024. gubitak im je povećan za čak 20 miliona maraka, sa 60,8 na 80,4 miliona KM. Iako su prihodi povećani u odnosu na 2024. godinu, rashodi su im rasli daleko brže, što je na kraju doprinelo ovakvom rezultatu.

Ukupni prihodi rafinerije lani su iznosili 52,1 milion KM, a godinu ranije 40,6 miliona, dok su rashodi sa 98,7 lani povećani na 130,3 miliona KM.

Akumulirani gubitak preduzeća dostigao je 963,3 miliona maraka i već na polovini godine, ako nastave ovim tempom, mogao bi da dostigne milijardu maraka.

Kada su u pitanju radnici i tu je nastavljen trend smanjenja broja zaposlenih pa ih je na kraju prošle godine bilo 310, odnosno devet manje nego na kraju 2024.

Crna Gora: Prikupljeno 12,5 miliona evra za rezerve nafte

Crna Gora je od prošlog februara do kraja januara ove godine naplatila 12,5 miliona evra od naknade za obavezne rezerve nafte, prema vladinim podacima, prenosi **Forbes Crna Gora**.

U skladu sa Zakonom o bezbednosti snabdevanja naftnim derivatima, naknada je uvedena 11. februara 2025. godine i iznosi tri centa po litru bezolovnog benzina i gasnih ulja, odnosno tri

centa po kilogramu tečnog naftnog gasa, kao glavni mehanizam za finansiranje obaveznih rezervi nafte.

„Zaključno sa januarom 2026. godine, na račun prihoda Uprave za ugljovodonike uplaćeno je približno 12,5 miliona evra, a sredstva prikupljena od naknade predstavljaju namenske prihode i mogu se koristiti isključivo za potrebe formiranja i održavanja obaveznih rezervi, adaptacije i/ili rekonstrukcije skladišta za skladištenje obaveznih rezervi koje su date Upravi na korišćenje i upravljanje, i za troškove vezane za obavezne rezerve, u skladu sa

Zakonom“, navodi se u Izveštaju o strukturi i količini obaveznih rezervi naftnih derivata za 2025. godinu, koji je pripremilo Ministarstvo energetike i rudarstva.

Kako se dodaje, uspostavljanje ovog sistema finansiranja rezultiralo je povećanjem direktnih budžetskih prihoda, prvenstveno kroz povećanje poreskih prihoda (približno 2,5 miliona evra za 2025. godinu) i efikasnijom naplatom akciza i poreskih obaveza, zahvaljujući intenzivnijem praćenju prometa naftnih derivata kroz mehanizam finansiranja obaveznih rezervi.

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav,
ili opredeljenje WPC Energy prema temama kojima se bave
